

VARNO DELO NA VIŠINI

Mag. Bojan HUZJAN

DEFINICIJA – DELO NA VIŠINI

Padce z višine je potrebno fizično preprečiti z dovolj visoko in trdno ograjo oziroma zagotoviti druge ustrezne varnostne naprave.

Vsaka višina je lahko nevarna!

Mnogokrat slišimo odgovor, da je potrebno zavarovati vsako delovno mesto na višini od **1,00 m** naprej.

Pravila zavarovanja del na višini na gradbiščih opredeljuje **UREDBA O ZAGOTAVLJANJU VARNOSTI IN ZDRAVJA NA ZAČASNIH IN PREMIČNIH GRADBIŠČIH (Uradni list RS, št. 83/05 in 43/11 – ZVZD-1)**

OSNOVANA PRAVILA ZA ZAVAROVANJE DELOVNIH MEST NA VIŠINI – UREDBA

Uredba o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih (Uradni list RS, št. 83/05 in 43/11 – ZVZD-1) definira delovna mesta, ki morajo biti zavarovana proti padcu v globino:

- ob vodi
- prehodih in na stopniščih
- ostalih delovnih mestih
- delih na strehi
- ter definira izjeme

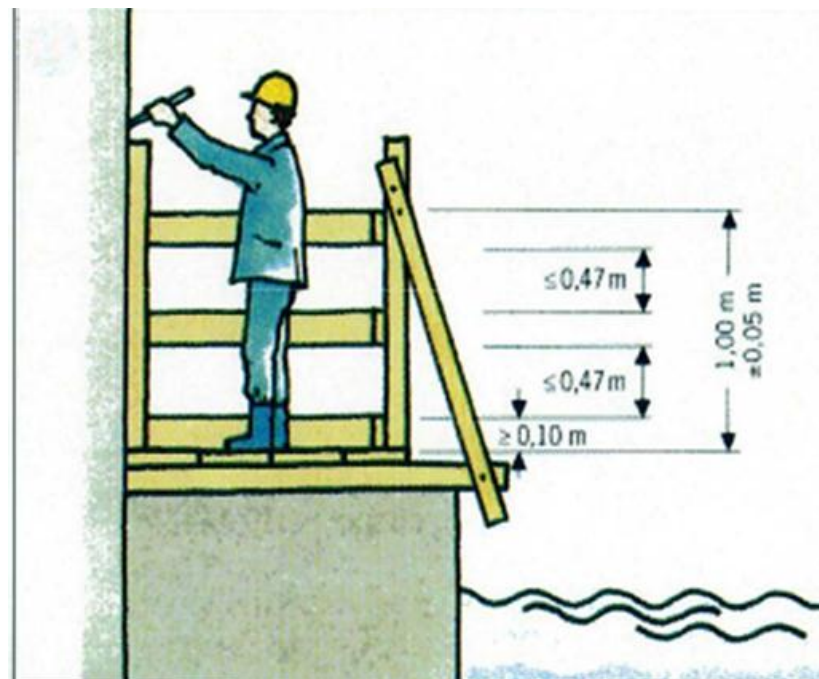
DELO OB VODI

Neodvisno od višine

morajo biti zavarovana proti padcu delovna mesta na prehodih in poteh nad ter ob vodi in snoveh, v katerih obstaja možnost utopitve

Dodatni ukrepi:

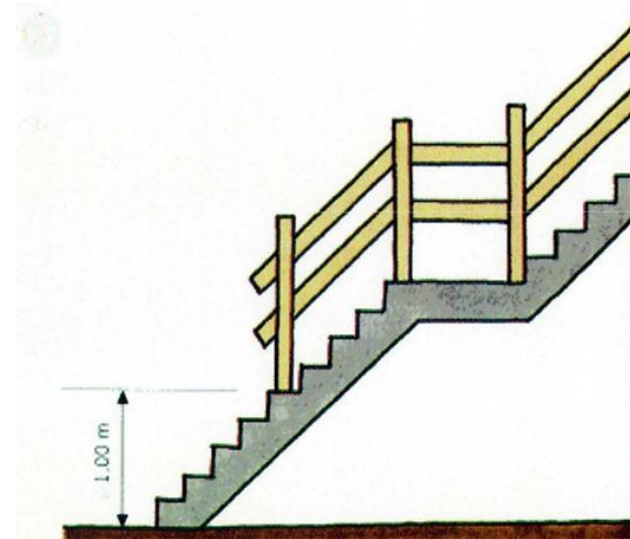
- reševalni jopič,
- reševalec iz vode,
- čoln

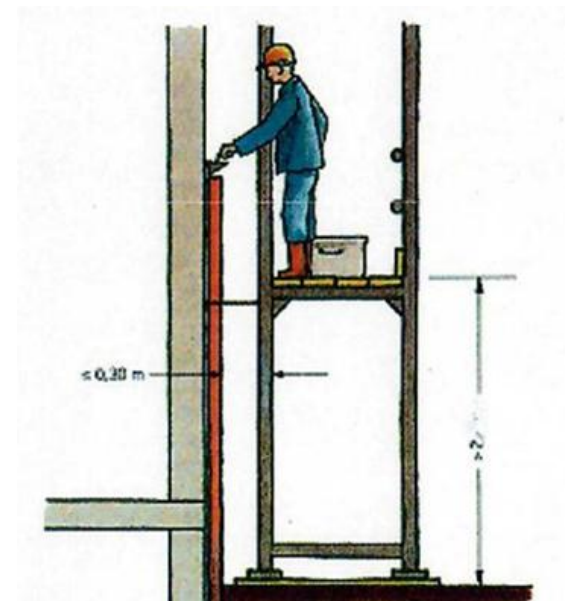
STOPNIŠČA IN PREHODI

Zavarovana proti padcu morajo biti delovna mesta na višini **1 meter** od tal na:

- stopniščih,
- rampah,
- prehodih in
- delovnih mestih ob strojih

Zavarovana proti padcu morajo biti vsa druga delovna mesta, ki so na višini **2 metra** od tal

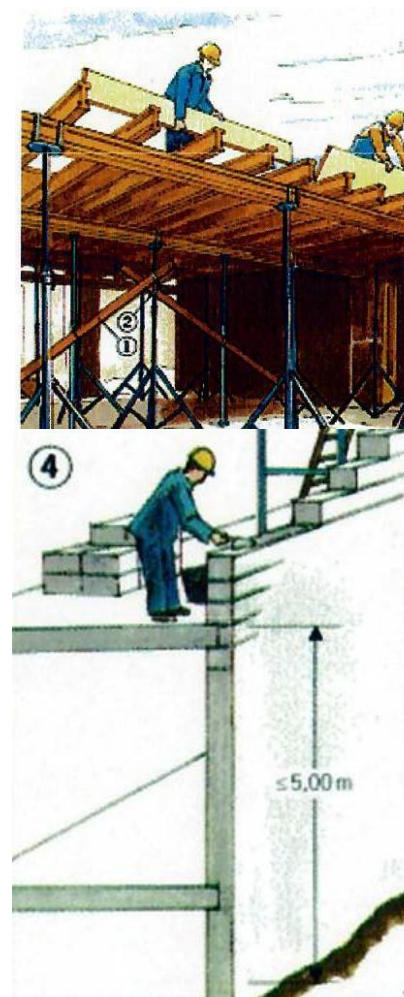
IZJEME

1) na višini do 5 metrov pri izdelavi nosilnih odrov medetažnih plošč, ki so nagnjene največ 20° ni potrebno zavarovanje delovnega mesta pred padcem, kadar so delavci zdravstveno sposobni za delo na višini

2) na zunanji strani pri zidanju ali betoniranju stene do višine 7 metrov nad terenom, če je delovno mesto varno proti padcu za njegovim hrbtom, ni potrebno zavarovanje delovnega mesta pred padcem, kadar so delavci zdravstveno sposobni za delo na višini

Če je potrebno zaradi narave dela ograjo odstraniti:

- morajo biti delavci zavarovani z varnostnimi pasovi
- delo se izvaja pod nadzorstvom strokovne osebe
- postavi se nadomestna ograja v oddaljenosti 1 - 3 metra od izpostavljenega roba
- ali se namesti signalna vrv na oddaljenosti vsaj 2 metra od previsnega roba in namestijo opozorilni znaki prepoved dostopa

DELO NA STREHAH

Osnovna pravila:

- delo lahko izvajajo le delavci, ki so **zdravstveno sposobni** za izvajanje del na višini
- dela se lahko izvajajo samo v **ugodnih vremenskih razmerah** (natančne definicije ni)
- zagotovljeni morajo biti **ukrepi** za preprečitev zdrsa in padca delavcev v globino

Ukrepi za preprečitev zdrsa in padca delavcev v globino so odvisni od:

- višine delovnega mesta
- naklona površine (strmine)
- vrste in nosilnosti kritine
- trajanja in vrste del

NAKLON DO 20°

- postavijo se varnostne ograje na previsnih robovih strehe
- ali označi nevarno območje na razdalji najmanj 2 metra od previsnega roba (če površina ni gladka in drseča)

NAKLON OD 20° - 45°

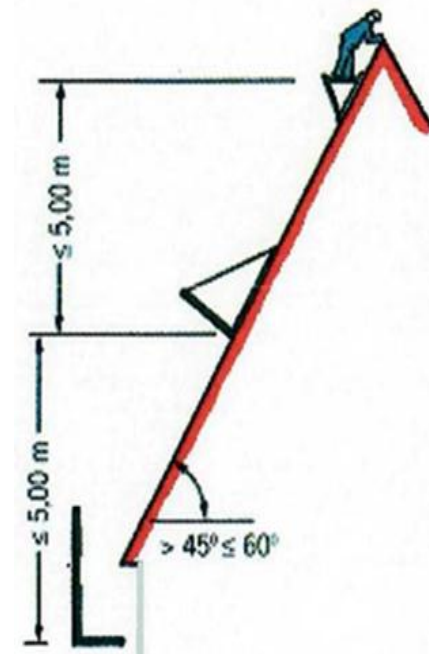
- postavijo se varnostne ograje ali lovilni odri ali lovilne mreže na robovih strehe
- ter na takih razdaljah, da je višina zdrsa manjša od 5 metrov

NAKLON OD 45° - 60°

- postavijo se varnostne ograje ali lovilni odri ali lovilne mreže na robovih strehe ter na takih razdaljah, da je višina zdrsa manjša od 5 metrov
- delavci morajo biti zavarovani z varovalnimi pasovi

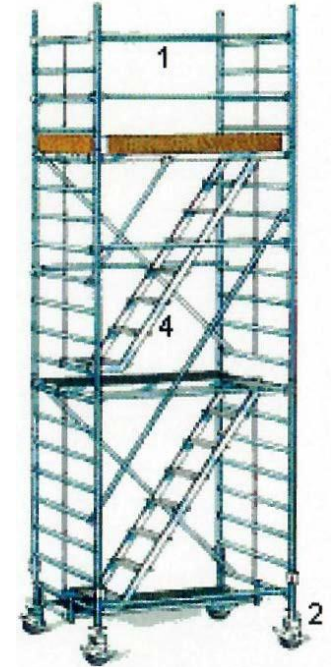
NAKLON NAD 60°

- postavijo se varnostne ograje ali lovilni odri ali lovilne mreže na robovih strehe ter na takih razdaljah, da je višina zdrsa manjša od 5 metrov
- delavci morajo biti zavarovani z varovalnimi pasovi
- zagotovijo se lestve za vzpenjanje ter na 2 m vodoravni podi

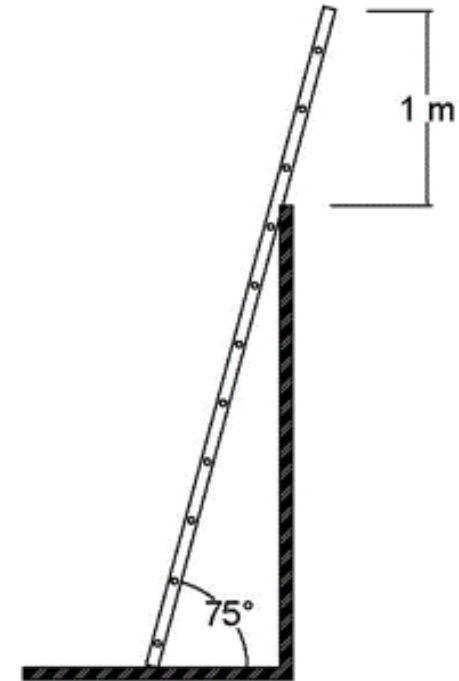
OPREMA ZA ZAVAROVANJE DELOVNIH MEST NA VIŠINI

- **varovalna ograja** (višina 1 m, razdalja med prečkami 47 cm,...)
- **delovni in varovalni odri** (do višine 2 m, širina min. 80 cm, razmik med kozami max. 2 m, prepovedano oder na oder)
- **premični odri** (SIST HD 1004, navodila za montažo, zavarovan pred premiki, vzpenjanje znotraj odra, med premikanjem ne sme biti na odru material ali ljudje)
- **viseči odri** (SIST EN 1808, varovalni pas)
- **dvižne košare in platoji** (navodilo za uporabo, usposobljenost, ravna in nosilna podlaga, nosilnost in višina dviga, varovalni pas)
- **varnostni pas** (kratkotrajna dela ali dela kjer drugačni ukrep ni izvedljiv iz tehničnih ali ekonomskih razlogov; Oprema (sidrišče , nosilna vrv, varnostni pas) skladna s standardi; Usposobljenost uporabnika; Pregledi in vzdrževanje opreme)

VARNO DELO Z LESTVAMI

- standard SIST EN 131
- za dostop:
 - višinska razlika do 5 m
 - 1 m preko mesta naslanjanja
- za delo:
 - dolžina do 8 m
 - delo brez privezovanja na lestvi do 3 m
 - kot naslanjanja 65° - 75°

VARNO DELO Z LESTVAMI

- Prenosne lestve morajo biti izdelane v skladu z zahtevami standarda SIST EN 131 ter biti pred uporabo pregledane in brezhibne.
- Z lestev se lahko izvajajo le kratkotrajna dela, pri katerih ni potreben večji upor delavca, ter se uporablja le lažje ročno orodje in manjša količina materiala, ki ne more povzročiti dodatnih nevarnosti za varnost in zdravje delavcev.
- Delavec mora ob tem z obema nogama stati na istem klinu.
- Največja dovoljena dolžina prenosnih naslonskih lestev, s katerih se lahko opravlja delo, je 8 m, dolžina dvokrakih (A) lestev pa 3 metre. Brez varovanja proti padcu v globino (brez privezovanja delavca) je dovoljeno izvajati samo dela na višini do 2 metra.
- Na lestvi se prepoveduje delo, ki se opravlja na višji višini kot je 2,0 m in v trajanju daljšem kot 2 uri. Če se oba pogoja prekorači se zahteva uporaba kolektivne zaščite - odri, dostopi..).

- Lestve morajo biti pri uporabi postavljene stabilno tako, da ne morejo zdrsniti, se prelomiti ali prevrniti.
- Prenosne naslonske (enokrake) lestve, ki jih delavci uporabljajo za dostope na zidne robove, odre, v odprtine v tleh, jame, jarke in podobno, morajo biti ustrezne dolžine, tako da segajo najmanj 1 m preko mesta naslanjanja. Kot naslanjanja mora znašati med 65° in 75° .
- Naslanjanje lestev na kline (na vogalih zgradb ali drogov) ni dovoljeno.
- Prosto spuščanje oziroma odmetavanje elementov in materiala z objekta je prepovedano. Sipek in prašen material je dovoljeno odstranjevati z objekta le po popolnoma pokritih koritih ali ceveh ali na drug način tako, da je preprečeno širjenje prahu.

Preberite
navodila

Maksimalno
število
uporabnikov

Pred uporabo
lestev preglejte

Maksimalna
obremenitev

Preverite noge
lestve

Pravilni kot
postavitve

Lestev mora
segati vsaj 1 m
čez mesto
prislona

Zavarujte
zgornji /
spodnji konec
lestve

Pred uporabo
pazite, da se kraki
lestve pravilno
zaskočijo

Postavitvena podlaga mora biti trdna

Tla ne smejo biti umazana

Pazite na pravilno prislonitev zgornjega konca lestve

Postavitvena površina mora biti ravna

Po lestvi se vedno vzpenjajte/spuščajte z obrazom obrnjenim proti lestvi

Na vsakem pohodnem kraku se lahko nahaja le ena oseba

Stransko sestopanje z lestve je prepovedano

Z lestve se ne nagibajte preveč na stran

Po lestvi nikoli ne nosite velikih in težkih predmetov

Lestve ne uporabljajte kot delovni oder

Med prenašanjem lestve pazite na nevarnost zaradi električnih vodov

Prislonske lestve: nikoli ne stojte na zgornjih treh stopnicah

Viri:

- Delo na višini, Obrtno podjetniška zbornica Slovenije 2013, Bojan Srovin
- Varno delo z lestvami, SVZD IJS